

Temat lekcji: Urbanizacja w Polsce.**Cele lekcji:**

Uczeń:

- opisuje przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce według województw,
- wyjaśnia przyczyny rozwoju miast w Polsce,
- opisuje rozmieszczenie miast w Polsce,
- podaje przyczyny spadku liczby ludności w dużych miastach,
- wyjaśnia pojęcie rewitalizacji oraz podaje przykłady rewitalizacji obiektów w miastach,
- analizuje wykresy i dane statystyczne dotyczące ludności miejskiej w Polsce.

Czas trwania lekcji: 45 min.**Wykaz pomocy dydaktycznych:**

- podręczniki,
- atlasy geograficzne,
- mapa ścienna – mapa fizyczna Polski,
- karta pracy,
- teksty źródłowe,
- słownik encyklopedyczny,
- prezentacja multimedialna.

Metody pracy: pokaz, operatywna (praca z tekstem, atlasem, materiałami źródłowymi), „burza mózgów”, praca grupowa.

Przebieg lekcji:

Lp.	Działanie nauczyciela	Treść instrukcji dla ucznia	Czas (min.)	Użyte materiały /pomoce
1	Przedstawia uczniom temat i cele lekcji.		2	
2	Prowadzi dyskusję w formie „burzy mózgów”.	Kto według was i na jakiej podstawie decyduje o tym, że dana miejscowość w Polsce jest uważana jako miasto. Pomysły uczniów są zapisywane na tablicy.	3	
3	Prezentuje slajd 1 zawierający kryteria uzyskania statusu miasta w Polsce.	Na podstawie zamieszczonej informacji odczytajcie najważniejsze kryteria umożliwiające uzyskanie praw miejskich przez miejscowość lub gminę w Polsce.	2	Prezentacja
4	Prezentuje slajd 2 przedstawiający definicję urbanizacji, procesów urbanizacji i wskaźnika urbanizacji.	Na podstawie informacji przedstawionych w prezentacji na slajdzie drugim przypomnijcie pojęcia: urbanizacja i wskaźnik urbanizacji.	2	Prezentacja
5	Dokonuje podziału klasy na pięć grup, rozdaje uczniom polecenia, następnie określa czas przeznaczony na pracę w grupach oraz sposób prezentacji wyników. W trakcie zajęć kontroluje pracę uczniów i wyjaśnia ewentualne wątpliwości.	Wykonajcie zadania zawarte w kartach pracy wykorzystując dostępne materiały źródłowe.	20	Karta pracy

6	Nauczyciel wskazuje osoby z poszczególnych grup do przedstawienia wyników pracy, a jednocześnie wyświetla kolejne slajdy prezentacji. Grupa 1 - slajdy 3 i 4, grupa 2 - slajd 5, grupa 3 - slajd 6, grupa 4 - slajdy 7, 8, 9, 10.	Poproszę liderów grup o przedstawienie efektów pracy w waszych grupach.	12	Karta pracy, teksty źródłowe, dane statystyczne, prezentacja
7	Ocenia pracę uczniów w grupach.		1	
8	Podsumowuje lekcję, podaje pracę domową.	Podajcie przykłady rewitalizacji obiektów w waszym mieście lub mieście najbliższej położonym. Do części tekstowej dołączcie również ilustracje obiektów lub ich zdjęcia przez siebie zrobione. Prace należy zamieścić na szkolnej platformie edukacyjnej.	3	

Wybór literatury dla nauczyciela:

R. Malarz, Puls Ziemi 3, Nowa Era, Warszawa 2010.

J. Osika, S. Osika, Puls Ziemi 3, Nowa Era, Warszawa 2010.

Świat w liczbach 2011, WSiP, Warszawa 2011.

Atlas geograficzny, Polska, kontynenty, świat, Nowa Era, Wrocław 2009.

Słownik Encyklopedyczny, Geografia, praca zbiorowa, Wyd. Europa, Wrocław 2002.

M. Barwiński, Rozwój przestrzenny oraz przemiany funkcjonalne Łodzi - uwarunkowania geograficzne, polityczne i ekonomiczne, Geografia w Szkole 6/2009, str. 38-50, tekst źródłowy 1.

M. Beim, Dokąd zmierzają polskie miasta, Nasz Dziennik, 11-12 czerwca 2011, Nr 135 (4066).

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Uwagi metodyczne dla nauczycieli dotyczące wykorzystania ICT:

Slajd 1 – informacje dotyczące trybu przyznawania praw miejskich miejscowości przez Radę Ministrów zaczerpnięte z Ustawy o samorządzie gminnym.

Slajd 2 – definicje urbanizacji i wskaźnika urbanizacji na podstawie Słownika Encyklopedycznego lub innych słowników i encyklopedii zawierających powyższe definicje np. Szkolny słownik. Terminy geograficzne J. Flisa

Slajd 3 – zeskanowany wykres liniowy: Wskaźnik urbanizacji w Polsce w latach 1950-2009 z podręcznika Puls Ziemi, str. 75 lub przygotowany wykres liniowy na podstawie danych statystycznych Tab.21. Ludność w latach 1946-2009, Świat w liczbach, str. 123.

Slajd 4 – zeskanowana mapa Wskaźnik urbanizacji w Polsce w 2009r, podręcznik Puls Ziemi, str. 76.

Slajd 5 – Definicje aglomeracji monocentrycznej i policentrycznej na podstawie Słownika Encyklopedycznego lub innych źródeł np. Szkolny słownik. Terminy geograficzne J. Flisa, a schematy aglomeracji można uzyskać wpisując hasło w wyszukiwarce Google.

Slajd 6 – na mapie konturowej Polski umieszczamy nazwy 10 miast Polski o największej liczbie mieszkańców, dodatkowo innym kolorem można zaznaczyć występowanie konurbacji górnośląskiej.

Slajdy 7, 8, 9, 10 – przedstawiają przykłady rewitalizacji obiektów np. przemysłowych lub wojskowych w największych miastach Polski np. kompleks przemysłowy Izraela Poznańskiego przekształcony w centrum handlowo-rozrywkowo-kulturalne – Manufaktura w Łodzi. Przykładowe grafiki przedstawiające lofty w Łodzi można znaleźć wykorzystując wyszukiwarkę Google.

Karta Pracy - zestawy zadań do pracy w grupach

Grupa 1

1. Na podstawie wykresu liniowego Wskaźnik urbanizacji w Polsce, określcie zmiany zachodzące w urbanizacji w Polsce w latach 1950-2009.
2. Wymieńcie trzy najważniejsze przyczyny rozwoju miast w Polsce w okresie powojennym:
 - a)
 - b)
 - c)
3. Na podstawie mapy – Wskaźnik urbanizacji w Polsce wymieńcie po dwa przykłady województw o największym i najmniejszym wskaźniku urbanizacji oraz podajcie przyczyny zróżnicowania przestrzennego urbanizacji w Polsce.

Województwa o najwyższym poziomie urbanizacji:

- 1)
- 2)

Przyczyny wysokiego poziomu urbanizacji w tych województwach:

Województwa o najniższym poziomie urbanizacji:

- 1)
- 2)

Przyczyny niskiego poziomu urbanizacji w tych województwach:

Źródła: podręcznik, atlas geograficzny

Grupa 2

1. Na podstawie danych statystycznych wymieńcie 10 największych miast w Polsce i wskażcie je na mapie.
2. Na podstawie słownika podajcie definicje aglomeracji monocentrycznej i policentrycznej, a następnie wymieńcie przykłady tych aglomeracji w Polsce i wskażcie je na mapie.

Aglomeracje monocentryczne:

- a)
- b)

Aglomeracja policentryczna (konurbacja):

3. Przeanalizujcie dane statystyczne, a następnie określcie zmiany dotyczące liczby ludności w największych miastach w Polsce w latach 2000-2009.

Źródła: podręcznik, atlas, słownik encyklopedyczny, Świat w liczbach, modele aglomeracji.

Grupa 3

1. Na podstawie podręcznika wymieńcie najważniejsze funkcje jakie może pełnić miasto.
2. Na podstawie tekstu źródłowego wymieńcie co najmniej cztery funkcje jakie obecnie pełni Łódź.

- a)
- b)
- c)
- d)

3. Spośród funkcji miasta wybierzcie trzy przykłady a następnie zaprezentujcie je klasie w formie zabawy zwanej kalamburami (używając gestów, mimiki, rysunków).

Źródła: podręcznik, Świat w liczbach, tekst źródłowy 1, str. 48-49.

Grupa 4

W oparciu o tekst źródłowy 2 na posterze wykonajcie następujące polecenia

1. Wymieńcie przyczyny, dla których ludzie przenoszą się z centrum na przedmieścia.
2. Wymieńcie najważniejsze problemy występujące w miastach spowodowane migracją ludzi z centrum na przedmieścia.

Źródła: tekst źródłowy 2.

Grupa 5

1. Wyjaśnijcie pojęcie rewitalizacja.
2. Na podstawie tekstu źródłowego określcie jakie funkcje współcześnie pełnią XIX-wieczne obiekty przemysłowe w Łodzi.

Obecne funkcje dawnych obiektów przemysłowych:

- a)
 - b)
 - c)
3. Na podstawie tekstu źródłowego wymieńcie działania podejmowane w celu ożywienia śródmieścia Łodzi.

Źródła: tekst źródłowy 2, słownik encyklopedyczny.